

PAIX LITURGIQUE

Newsletter 36 objavljen dana 19 srpanj 2016

Razgovor s Felipeom Alanísom Suárezom, novim predsjednikom Una Voce (FIUV)

Felipe Alanís Suárez, osnivač organizacije Una Voce Meksiko, od listopada 2015. prvi je neeuropski predsjednik Međunarodnoga saveza Una Voce (FIUV). Ljubazno je prihvatio odgovoriti na naša pitanja kojima smo htjeli predstaviti tu organizaciju koja se sprema za proslavu 50. obljetnice. Iako je Georges Cerbelaud-Salagnac osnovao francuski ogranak Una Voce već 1964. godine, Međunarodni savez Una Voce službeno je utemeljen 1967. u Zürichu. Tiskovine diljem svijeta tada su prenosile istupe mnogih umjetnika i intelektualaca protiv napuštanja latinskoga jezika i gregorijanskih napjeva u Crkvi, što su smatrali katastrofalnim s vjerskog, ali i kulturnog gledišta.

Image: 20160719115815_felipe.jpg

I - Naš razgovor s Felipeom Alanísom Suárezom

1 - Felipe, novi ste predsjednik Međunarodnoga saveza Una Voce, najstarije i najveće inicijative za očuvanje gregorijanske liturgije. Koja će biti nit vodilja Vašega rada tijekom mandata koji će trajati do 2017., godine desete obljetnice motuproprija Summorum Pontificum?

Felipe Alanís Suárez: Prije svega, želja mi je nastaviti rad mojih prethodnika. Gospodin je providio da FIUV vode izvanredne osobe poput dr. Érica de Saventhema, našega prvog predsjednika, ali i neprežaljenog Michaela Daviesa. Jedan je od uspjeha FIUV-a taj da se uspio i znao institucionalizirati. Naša su pokretačka snaga svi naši članovi koji sudjeluju u zajedničkom projektu, ali koji pritom čuvaju vlastitu karizmu i nastavljaju voditi vlastite bitke. Na raspolaganju nam je pomoć ljudi s dragocjenim iskustvom, poput Lea Darrocha, jednog od stupova FIUV-a, uključena u rad saveza već više od 20 godina, a tu su i mlađe osobe poput Josepha Shawa, koji vodi jedan od najambicioznijih projekata tradicionalne zajednice, pisanje pozicijskih dokumenata (eng. position papers), ili Carlosa Palada, koji radi na promicanju izvanrednog oblika mise na Filipinima. Zapravo, mogao bih također govoriti o Rusiji i Poljskoj, ali i mnogim drugim zemljama, pri čemu naravno ne smijemo zaboraviti Francusku, ali ono što želim poručiti s ovih nekoliko imena jest to da FIUV nije individualni, već kolektivni pothvat. Kroz naš međunarodni karakter nastojimo biti istinski katolici. Sve me to ne oslobađa osobite odgovornosti koja mi je povjerena tijekom dvije predstojeće godine mandata, a koje sam formalno htio staviti pod zaštitu otajstva bezgrešnog začeća. Tim smo posvećenjem stavili u ruke Blažene Djevice naše ograničene sposobnosti da bi Njezinim zagovorom i uz Njezino vodstvo naš rad bio isključivo usmjeren na veću slavu Božju.

Naše će se aktivnosti nastaviti odvijati u tri glavna pravca:

- djelovanje kao komunikacijski i reprezentacijski kanal za tisucima lokalnih skupina vjernika privrženih tridentskoj misi,
 - pružanje praktične pomoći, u mjeri u kojoj je to moguće, skupinama koje žele pokrenuti ili održati slavljenje izvanrednog oblika rimskog obreda,
 - razvijanje i sve detaljnije izlaganje argumenata za obranu tradicionalne liturgije, kako nam omogućuje naša uloga laika.
- Očito je da su ta tri poslanja međusobna, i svaki pojedinačni projekt koji vodimo pridonosi njihovome razvijanju.

Napokon, spomenuli ste 2017., godinu desete obljetnice proglašenja motuproprija Benedikta XVI., no to je i 50. obljetnica održavanja prve opće skupštine FIUV-a. Nećemo se zaustaviti na slavljenju tih obljetnica, već ćemo nastojati uprijeti pogled u 10 i 50 godina koje su pred nama. Liturgijski je mir daleko od uspostavljanja i ne smijemo prestati moliti i raditi s tim ciljem.

2- Tijekom svojega se pontifikata papa Benedikt XVI. trudio skrenuti pozornost vjernika i Crkve na središnje mjesto Krista u liturgiji i, posljedično, na središnju ulogu liturgije u životu katolika. Izniknule su brojne nove liturgijske inicijative koje su popratile taj pokret "reforme reforme" (s pripadajućim konferencijama, hodočašćima, internetskim stranicama, knjigama i sl.): kako FIUV gleda na te inicijative?

Felipe Alanís Suárez: U naèelu smo prirodno naklonjeni svemu što se poduzima da bi se naglasila središnja uloga Krista, a ne èovjeka, i to ne samo u liturgiji, veæ u cijelome životu Crkve. Kada je rijeè o tzv. pokretu “reforme reforme”, iskustvo pokazuje da se èesto slažemo u èinjenici da u samoj strukturi novog reda mise (Novus Ordo) prepoznamo korijen problema s kojima se susreæemo. Nije problematièan samo ars celebrandi - koji varira od župe do župe, ali i od pape do pape, kako dobro pokazuje usporedba slavljenja liturgije kod triju posljednjih papa - veæ i neki intrinzièni aspekti Misala iz 1970.

Opæenito govoreæi, èini se da se reforma reforme zasniva na èinjenici da je liturgija naslijeðe, a ne kreacija, što je naèelo koje èlanovi tradicionalnog pokreta oèito dijele. Prijedlog novih praksa ili novih obreda za izlazak iz krize mogao bi rezultirati samo novim neuspjehom. Jedino moguæe rješenje krije se u ublažavanju i umanjivanju promjena proizašlih iz reforme ponovnim uvoðenjem elemenata koji se nalaze u izvanrednom obliku liturgije poput kanona na latinskom jeziku, slavljenja ad orientem, gregorijanskih napjeva, vraæanja svetog karaktera svetišta i sl.

Ipak, veæina tih primjera vraæanja tradicionalnih elemenata posve oèito ne odgovara duhu nove mise koji je istovremeno minimalistièan, ali i poput kutije pribora s uputom “Uradi sam” za celebranta kojemu ostavlja mnoštvo izbora. Što je još gore, problem s novim misalom jest taj da ga se nitko ili gotovo nitko ne pridržava! Ako nešto možemo nauèiti iz posljednjih 50 godina, to je zasigurno to da se pridržavanje rubrika nažalost ne postiže dekretima. Znaèajan je podatak da se do danas nije uspio razviti nijedan pokret za obranu novog reda mise slavljenoga prema opæim uputama iz rimskoga misala, kao da je osuðen na neprestano mijenjanje, od promjene do promjene. Danas možemo ustvrditi da cijela Crkvena hijerarhija smatra da je svaka varijacija prihvatljiva pod uvjetom da odgovara nekom pastoralnom izgovoru.

Što bismo, zapravo, mogli oèekivati od reforme novog reda mise? Novu reformu kroz nekoliko godina?

Osim toga, èim se elementi koji bi omogućili vraæanje Krista u središte nove mise odnose na izvanredni oblik liturgije, ne èine li se pukim nostalgienim odrazom svjetla koji svijetli drugdje? Èemu ponovno uvoditi, primjerice, slavljenje ad orientem, molitve u podnožju oltara i rimski kanon kada svi ti elementi postoje u tradicionalnoj misi? Ona ostaje: nepromijenjena, trezvena, vjeèna, objavljena, poštovana i posveæena. Neæe se promijeniti. To nije želja, nego konstatacija.

Ukratko, rekao bih da cijenimo napore koje predstavlja “reforma reforme”. To je èasno, ponizno i èesto vrijedno nastojanje, ali nastojanje kojemu prijeti opasnost da ostane samo privremen lijek dokle god se njime ne može postiaèi ništa drugo doli stvaranje nove liturgije. Nasuprot tomu, izvanredni oblik liturgije, koji nije pod utjecajem nijednoga intelektualnog pokreta, može se pohvaliti svojom sakralnošæu, poviješæu i svojim vlastitim pravom, kao i snažnim pastoralnim karakterom, èemu svjedoèimo posvuda u katolièanstvu, gdje god se slavi. Normalizacija njegova slavljenja u svakodnevnome životu Crkve najsigurniji je put kojim æe se Krist vratiti u središte liturgijskoga života Crkve.

3 - Zahvaljujuæi hvalevrijednom radu Josepha Shawa, predsjednika društva Latin Mass Society, FIUV je objavio gotovo 30 pozicijskih dokumenata o liturgiji i njoj bliskim temama. Koji Vam se od tih dokumenata èine najznaèajnijima?

Felipe Alanís Suárez: Ti pozicijski dokumenti izvanredan su doprinos cijelome tradicionalnom pokretu. Osobno smatram najznaèajnijima one o ministrantima (PD br. 1), o tišini u liturgiji (PD br. 9) i o muškarcima i izvanrednom obliku liturgije (PD br. 26), vjerojatno zato što artikulirano iznose razloge koji su u podlozi moje privrženosti tradicionalnoj misi. Uvjeren sam da su mnogi èitatelji tih èlanaka u njima našli konkretne i argumentirane elemente kojima mogu objasniti svoju privrženost izvanrednom obliku liturgije. Zasad još ne postoje njihove francuske inaèice [neki se hrvatski prijevodi mogu pronaæi na stranicama Tradicionalna misa i Blog jednog farizeja, nap. prev.], no pozivam sve vaše èitatelje koji znaju engleski da ih proèitaju na našoj internetskoj stranici.

Image: rs20160719115702_misacuba.jpg

Misa koju je organizirala udruga Una Voce Kuba.

II - Razmišljanja Paix liturgiquea

1) Meðunarodni karakter FIUV-a jedna je od njegovih glavnih znaèajki koja takoðer jasno pokazuje univerzalnost tradicionalne mise: danas FIUV okuplja 41 udrugu na svim kontinentima od Kube, preko Japana i Nigerije do Latvije. Jedna od tajni dugovjeènosti Meðunarodnoga saveza Una Voce jest ta da svaki njezin èlan zadržava vlastiti identitet, raspored aktivnosti i prioritete. Posljednjih su godina u razvoju saveza Una Voce podjednako prednjaèile stare komunistièke zemlje (Rusija Bjelorusija i Latvija), kao i one latino-amerièke, pri èemu je Kuba bila simbol te sve univerzalnije liturgijske renesanse.

2) Vrlo je dobro što Felipe Alanís Suárez inzistira na ponudi didaktièkih materijala, argumenata i praktiène pomoæi skupinama koje pokreæu slavljenje tradicionalne mise. Buduæi da od 2007. godine pratimo razvoj primjene motuproprija Summorum Pontificum u Francuskoj, dobro nam je poznato koliko zainteresirani èeznu za upuæivanjem i informacijama. To još više vrijedi za zemlje u kojima cijeli posao tek treba napraviti: od prevoðenja tekstova koji se odnose na primjenu motuproprija do prijevoda proprija nedjeljne mise. **Kako je rekao Felipe Alanís Suárez:** “liturgijski je mir daleko od uspostavljanja i ne smijemo prestati moliti i raditi s tim ciljem”. U tom smislu FIUV daje primjer kroz pozicijske dokumente o misalu iz 1962. godine koje objavljuje pod vodstvom

Josepha Shawa, oca mnogobrojne obitelji, predsjednika vrlo aktivnoga britanskog društva Latin Mass Society i profesora na Oxfordu. Ti su pozicijski dokumenti dragocjen izvor za produbljivanje znanja o bogatstvu i specifičnostima tradicionalne liturgije.

3) Razmišljanja Felipea Alanisa Suáreza o “reformi reforme” èine nam se posve toènima. S pravom je procijenio da je taj pokret, pod vodstvom hrabrih sveæenika i prelata na terenu, sam po sebi dodatni dokaz “tvorničkih grešaka” nove mise. **Postoji velika opasnost da ponovno uvođenje elemenata stare liturgije u novu liturgiju bude puko utješno rješenje, buduæi da su ti elementi po svojoj naravi toliko suprotni duhu i etosu nove mise.** Tim više što æe ponovno uvođenje takvih elemenata po svojoj prirodi biti provizorno, osim što æe možda pridonijeti izradi novog misala, a to ne bi samo bilo malo vjerojatno, veæ i posve beskorisno sve dok se Crkva ponovno ne vrati pravom smislu liturgije.